

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului

învinuirea lui

Gherasim Pritcan

(art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal)

(Dosarul nr. 1ra-569/2023

Nr. PIGD 1-20058857-01-1ra-12042023)

Recurs depus până la 01 septembrie 2023 – dezacordul cu aplicarea cu respectarea legii a art. 90 CP nu se încadrează în temeiurile de recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) sau 10) CPP; Despăgubirea pentru dauna morală de 200.000 de lei pentru cauzarea din imprudență a decesului mamei de 79 de ani nu este prea mică.

23 decembrie 2024

Au examinat anterior cauza judecătoreii:

Instanța de fond: Maria Ganganu

Curtea de apel: Grigori Colev, Ștefan Starciuc, Afanasi Curdov, Dmitrii
Fujenco, Liudmila Caraianu, Andrei Mironov

Instanța de recurs: Vladimir Timofti, Nadejda Toma, Anatolie Țurcan,
Elena Cobzac, Ion Guzun

Textul corespunde originalului

Judecând în lipsa părților recursul în cauza penală privind învinuirea lui Gherasim Prițcan,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Vladislav Gribincea, *Președinte,*

Ghenadie Eremciuc,

Lilia Roic-Botezatu, *judecători,*

constată următoarele:

ASPECTE GENERALE ȘI DE PROCEDURĂ

1. Gherasim Prițcan s-a născut în anul 1978 în r. Leova. El a fost învinuit, în temeiul art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, de încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, ce a dus la deces.

2. Gherasim Prițcan a fost apărât în recurs de avocatul Ludmila Stoianov.

3. În prima instanță cauza penală a fost examinată în procedură simplificată prevăzută de art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală. Gherasim Prițcan a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal și condamnat la pedeapsa cu închisoare de trei ani, care a fost suspendată în temeiul art. 90 Cod penal. Instanța a admis în parte acțiunea civilă a succesorului părții vătămate.

4. Cauza a fost trimisă o dată la rejudecare de Curtea Supremă de Justiție. La 05 decembrie 2022, instanța de apel a admis apelurile și a pronunțat o nouă hotărâre prin care lui Gherasim Prițcan i-a fost stabilită pedeapsa de patru ani închisoare, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport. În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei cu închisoarea a fost suspendată condiționat pe un termen de cinci ani.

5. La 06 martie 2023, succesorul părții vătămate, Elena Vlas, a depus recurs în care solicită casarea deciziei instanței de apel în latura penală și a cuantumului prejudiciului moral.

6. Urmărirea penală în această cauză a fost pornită la 12 februarie 2020 și s-a finalizat la 29 mai 2020. Prima instanță a examinat cauza în perioada 02 iunie - 09 decembrie 2020. Instanța de apel a examinat cauza în perioada 22 ianuarie - 06 aprilie 2021 și 21 decembrie 2021 - 05 decembrie 2022. Curtea Supremă a examinat anterior cauza între 29 iunie și 09 noiembrie 2021. Dosarul a ajuns din nou la Curtea Supremă de Justiție la 16 mai 2023.

ÎN FAPT

7. Gherasim Prițcan a fost învinuit că, la 11 februarie 2020, a condus un automobil în zona Pieței adunării din Leova. În timpul manevrei de deplasare cu spatele, el a încălcat legislația rutieră, nu s-a asigurat și a lovit un pieton. Ultimul

a suferit leziuni grave și a decedat în aceeași zi din cauza șocului hipovolemic provocat de fracturi severe ale craniului și feței.

8. Elena Vlas, succesorul pietonului (mama), prin avocatul Petru Țurcan, a intentat o acțiune civilă în cadrul procesului penal, prin care a solicitat despăgubiri morale de 800.000 lei.

9. La 09 decembrie 2020, prin [sentința Judecătorei Cimișlia, sediul Leova](#), Gherasim Prițcan a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal și a fost condamnat la trei ani de închisoare, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport. În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei cu închisoarea a fost suspendată condiționat pentru o perioadă de probațiune de patru ani. La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de faptul că inculpatul a demonstrat căință și a acordat primul ajutor victimei. Datorită absenței antecedentelor penale și a comportamentului său post-accidental, instanța a decis ca pedeapsa de trei ani de închisoare să fie suspendată condiționat. Instanța a admis în parte acțiunea civilă și a încasat din contul lui Gherasim Prițcan în beneficiul lui Elena Vlas 40.000 lei cu titlu de prejudiciu moral. Instanța a constatat că suma de 800.000 lei solicitată ca prejudiciu moral este exagerată. Elena Vlas a invocat circumstanțe materiale, dar acestea nu justifică un prejudiciu moral. Deși a recunoscut că victima îngrijea gospodăria și că cheltuielile de înmormântare au fost considerabile, instanța a subliniat că aceste aspecte nu reflectă suferința psihică a succesorului. În rest acțiunea civilă înaintată de Elena Vlas a fost respinsă. Instanța a respins încasarea cheltuielilor judiciare în mărime de 7.154 de lei.

10. La 09 decembrie 2020, avocatul Igor Șcheau, în numele lui Gherasim Prițcan, a depus apel. El a solicitat casarea parțială a sentinței, rejudecarea cauzei și adoptarea unei noi hotărâri prin care lui Gherasim Prițcan să-i fie aplicat un termen de probațiune mai mic și reducerea prejudiciului moral. Apărarea a argumentat că prima instanță greșit a stabilit termenul de probațiune de patru ani, considerând că pedeapsa penală aplicată nu reflectă corect circumstanțele cazului. Aceasta a subliniat că infracțiunea a fost comisă din imprudență, iar pericolul social este similar cu alte infracțiuni. De asemenea, avocatul a menționat situația personală a inculpatului, care are un copil minor și este unicul întreținător. Instanța a fost acuzată că nu a justificat imposibilitatea aplicării unui termen de probațiune mai scurt și că a supraevaluat prejudiciul moral, fără a ține cont de compensațiile plătite benevol de inculpat deja. Apărarea a invocat faptul că succesorul părții vătămate, Elena Vlas, nu a adus dovezi ale suferințelor morale și nu a fost prezentă la ședințele de judecată, ceea ce a împiedicat o evaluare corectă a acestor suferințe.

11. La 23 decembrie 2020, și procurorul în Procuratura r-nului Leova, Vasile Buzilă, a depus apel. El solicită casarea parțială a sentinței în partea ce ține de încasarea cheltuielilor judiciare, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să se dispună încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în sumă de 7.154 de lei.

12. La 24 decembrie 2020, succesorul părții vătămate, Elena Vlas, a depus apel. Ea a solicitat casarea parțială a sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatul să fie condamnat la o pedeapsă reală privativă de libertate, cu dispunerea încasării întregului prejudiciu moral solicitat. În apel se argumentează că pedeapsa lui Gherasim Pritcan nu reflectă gravitatea infracțiunii, iar incidentul a avut loc într-un loc necorespunzător pentru parcare auto. Ea critică și lipsa de motivare a instanței în ceea ce privește cuantumul prejudiciului moral.

13. La 06 aprilie 2021, colegiul judiciar al [Curții de Apel Comrat](#) a admis apelurile părților, a casat parțial sentința și a pronunțat o nouă hotărâre în această parte prin care Gherasim Pritcan a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal la trei ani închisoare, cu anularea dreptului de a conduce mijlocul de transport. În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei a fost suspendată condiționat pentru o perioadă de probațiune de patru ani. S-a dispus încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în sumă totală de 7.154 de lei. În rest, dispozițiile sentinței au fost menținute. Instanța de apel a decis să admită apelul procurorului în ceea ce privește cheltuielile judiciare, menționând că instanța de fond a interpretat greșit legea privind aceste cheltuieli. Aceasta a subliniat că starea de insolvență a inculpatului nu justifică scutirea de la plata cheltuielilor, având în vedere că acesta este apt de muncă. Referitor la apelurile apărării, instanța a stabilit că fapta săvârșită de inculpat se încadrează în categoria infracțiunilor grave, dar a luat în considerare circumstanțele atenuante, precum căința sinceră și ajutorul acordat victimei. Instanța a decis că o pedeapsă de trei ani de închisoare este adecvată, subliniind că motivele invocate pentru o pedeapsă mai blândă nu sunt suficiente. De asemenea, instanța a respins apelul succesorului părții vătămate privind cuantumul prejudiciului moral, considerând că acesta a fost justificat de instanța de fond.

14. La 14 iunie 2021, succesorul părții vătămate, Elena Vlas, a depus recurs în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală. Recurentul solicită casarea deciziei, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatului să-i fie stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare, cu dispunerea încasării prejudiciului moral în mărime de 800.000 lei.

15. La 09 noiembrie 2021, colegiul penal al [Curții Supreme de Justiție](#) a admis recursul succesorului părții vătămate, a casat decizia și a dispus rejudecarea cauzei în instanța de apel. Instanța de recurs a conchis că instanța de apel a ajuns prea repede la concluzia de a suspenda pedeapsa, fără o evaluare detaliată a circumstanțelor personale ale inculpatului, care are un cazier cu 20 de contravenții. De asemenea, nu s-a ținut cont de gravitatea infracțiunii, care a dus la moartea unei persoane. Colegiul penal a observat că instanța de apel nu a justificat suficient suma de 40.000 lei acordată ca prejudiciu moral, în contrast cu cererea inițială de 800.000 lei.

16. La 05 decembrie 2022, colegiul judiciar al [Curții de Apel Comrat](#) a admis apelurile, a casat parțial sentința și a pronunțat o nouă hotărâre prin care lui

Gherasim Prițcan i-a fost stabilită pedeapsa de patru ani de închisoare, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport. În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei a fost suspendată condiționat pe un termen de cinci ani. La luarea acestei decizii instanța a luat în calcul gravitatea faptei și circumstanțele personale ale inculpatului și comportamentul pozitiv al condamnatului după accident. Instanța a decis să caseze parțial sentința anterioară în privința acțiunii civile a succesorului părții vătămate. Colegiul judiciar a constatat că există o legătură causală între prejudiciul suferit de succesorul părții vătămate și infracțiunea comisă. Decesul mamei a provocat suferințe psihice. Prin urmare, instanța a acordat succesorului o despăgubire de 200.000 lei pentru prejudiciul moral. În rest, dispozițiile sentinței au fost menținute. Decizia motivată a fost pronunțată la 02 februarie 2023.

17. La 06 martie 2023, succesorul părții vătămate, Elena Vlas, a depus recurs în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală. Ea a solicitat casarea deciziei, dispunerea rejudecării cauzei din motivul aplicării unei pedepse prea blânde și aplicarea unei pedepse sub forma de închisoare și încasarea prejudiciului moral în mărime de 800.000 lei. Reclamantul contestă că pedeapsa penală aplicată nu reflectă gravitatea faptei și consecințele ei, decesul mamei sale. Recurentul susține că instanța a aplicat o procedură favorabilă lui Gherasim Prițcan din cauza statutului său cunoscut în comunitate, ceea ce a dus la neidentificarea martorilor care ar fi putut oferi informații relevante.

18. La 11 aprilie 2023, Curtea Supremă de Justiție a solicitat părților depunerea referinței la recurs. Avocatul Ludmila Stoianov, în numele lui Gherasim Prițcan, a expediat referință prin care a solicitat respingerea recursului declarat de Elena Vlas.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

19. Cererea de recurs a fost depusă până la 01 septembrie 2023. La acea dată, partea relevantă a art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală era următoarea:

„(1) Hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în următoarele temeuri:

...

6) instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței;

...

10) s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale;”

20. Articolul 434 Cod de procedură penală prevede următoarele.

„Judecând recursul, instanța verifică, în limitele invocate în recurs, legalitatea hotărârii atacate prin prisma temeiurilor prevăzute la art. 427.”

21. Articolul 2037 Cod civil prevede următoarele:

„Articolul 2037. Mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral

(1) Mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate.

(2) Caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate.

(3) La determinarea despăgubirii, instanța de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

22. Decizia motivată a instanței de apel a fost pronunțată pe 02 februarie 2023, iar termenul de contestare expira pe 04 martie 2023, care era o zi de sâmbătă. Recursul a fost depus luni, 06 martie 2023. Prin urmare, recursul a fost depus în termen.

23. Conform sensului art. 3 alin. (1) Cod de procedură penală, judecătorul emite actul de dispoziție conform legii procesuale penale în vigoare la ziua emiterii lui, iar alin. (2) al aceluiași articol permite caracterul ultraactiv al legii procesual - penale, însă doar cu condiția că caracterul ultraactiv este prevăzut de legea nouă. Legea nr. 246/2023, în vigoare din 01 septembrie 2023, a schimbat fundamental temeiurile și procedura de judecare a recursurilor împotriva deciziilor instanței de apel, iar această legea conține o normă de acordare a caracterului ultraactiv al prevederilor abrogate prin Legea 246/2023, însă norma în cauză se referă doar la temeiurile de recurs. Prin urmare, toate celelalte schimbări aduse procedurii de examinare a recursurilor prin Legea nr. 246/2023, inclusiv cele privind admisibilitatea recursului, limitele judecării recursului și decizia instanței de recurs, se vor aplica și recursurilor care au fost declarate până la 01 septembrie 2023.

24. Art. 434 Cod de procedură penală prevede că instanța de recurs verifică „legalitatea hotărârii atacate” doar „în limitele invocate în recurs”. Această prevedere nu permite instanței de recurs să admită recursul din alte considerente decât cele invocate în recurs. De asemenea, această normă nu permite instanței de recurs să verifice oportunitatea unei soluții judecătorești date de instanța de fond sau apel atât timp cât aceasta este legală.

25. Recursul se bazează pe art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) din Codul de procedură penală în vigoare până la 01 septembrie 2023. Aceste temeuri se referă la motivarea deciziei instanței de apel, precum și la individualizarea pedepsei contrar prevederilor legale. Elena Vlas nu contestă vinovăția, însă nu este de acord cu aplicarea suspendării condiționată a executării pedepsei și cu cuantumul prejudiciului moral acordat. Interpretarea sistemică a temeiurilor de recurs sugerează că orice critică adusă motivării pedepsei aplicate de judecător urmează a fi examinată prin prisma art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală. O interpretare potrivit căreia motivarea pedepsei aplicate poate fi examinată prin prisma art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, ar lipsi art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală de orice aplicabilitate practică, ceea ce este inadmisibil (*mutatis mutandis*, încheierea Curții Supreme de Justiție în cauza nr. [1ra-1152/2023](#)). Prin urmare, recursul depus în partea pedepsei penale va fi examinat doar prin prisma art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală.

26. Referitor la temeiul art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, completul reiterează că norma respectivă se referă la individualizarea pedepsei contrar prevederilor legale. Din alin. (1) al acestui articol rezultă că în recurs sunt reparate doar „erorile de drept”. Doar în cazul individualizării sancțiunii contrar prevederilor legale există temeiul de recurs prevăzut de pct. 10). Elena Vlas nu a menționat prevederile legale care au fost încălcate de către instanța de apel atunci când a suspendat executarea pedepsei cu închisoarea (art. 90 Cod penal). Recurentul doar își exprimă dezacordul cu această decizie. Aplicarea art. 90 Cod penal ține de discreția judecătorului. Instanța poate admite recursul în temeiul pct. 10), doar atunci când nu sunt întrunite condițiile legale pentru aplicarea art. 90 Cod penal. Asemenea argumente nu au fost invocate. Prin urmare, în ceea ce privește aplicarea art. 90 Cod penal, recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală.

27. Completul notează că, în decembrie 2021, cauza a fost remisă la rejudecare de către Curtea Supremă de Justiție pe motiv că aplicarea art. 90 Cod penal nu era suficient motivată (a se vedea para. 15). În iulie 2024, peste mai mult de doi ani de la trimiterea cauzei la rejudecare, Curtea Supremă de Justiție și-a schimbat practica și, în principiu, nu mai admite cereri de recurs în care se invocă oportunitatea aplicării art. 90 Cod penal, când aplicarea art. 90 a fost făcută cu respectarea legii (a se vedea încheierile nr. [1ra-1038/2023](#) și [1ra-1152/2023](#)). Simplul motiv că, anterior, fiind ghidată de practica veche, Curtea Supremă de Justiție a acceptat că este competentă să examineze oportunitatea aplicării art. 90 Cod penal nu constituie temei pentru considerarea ca admisibilă a cererii de recurs în care se invocă argumente similare.

28. În ceea ce privește insuficiența prejudiciului moral acordat, acest aspect urmează a fi examinată prin prisma art. 427 alin. (1) pct. 6 Cod de procedură penală. Completul subliniază că decesul cauzat unei rude apropiate cauzează inevitabil suferințe psihice persoanelor apropiate acesteia. Prin urmare, în

asemenea situații problema nu este a existenței prejudiciului moral, ci întinderii acestuia.

29. Conform art. 2037 Cod civil, instanța de judecată stabilește cuantumul prejudiciul moral în funcție de natura și gravitatea acestuia, de gradul de vinovăție al autorului, dacă aceasta este o condiție pentru răspundere, și de cât de mult poate această despăgubire să aducă satisfacție echitabilă victimei. Alin. (3) al acestui articol de asemenea prevede că suma acordată în cazuri comparabile ar trebui să fie comparabilă. Din art. 2037 Cod civil rezultă implicit obligația judecătorului de a justifica mărimea despăgubirii oferite cu titlu de prejudiciu moral. Atunci când oferă despăgubiri care diferă considerabil de sumele acordate în mod obișnuit pentru delikte similare, judecătorul are obligația să motiveze mai detaliat decizia sa prin prisma criteriilor menționate de art. 2037 Cod civil.

30. Instanța de apel a admis acțiunea civilă și a încasat suma de 200.000 lei pentru prejudiciul moral. Această despăgubire a fost oferită fiicei pentru cauzarea din imprudență a decesului mamei sale, care avea vârsta de 79 de ani. Această sumă nu este considerabil mai mică decât despăgubirile morale acordate în mod obișnuit pentru asemenea delikte în țară și de către CtEDO (a se vedea hot. [Veronica Ciobanu v. Moldova](#), 2021). Gherasim Prițcan a recunoscut vinovăția în săvârșirea infracțiunii, a transportat victima la spital, și a încercat să atenueze suferințele cauzate prin deces prin acoperirea benevolă a unor cheltuieli de funeralii și a altor daune materiale. Având în vedere aceste aspect, circumstanțele specifice ale cauzei și motivarea instanței de apel, în această parte, recursul este vădit neîntemeiat.

31. Drept consecință, în conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 3) și 4) Cod de procedură penală,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul succesului părții vătămate, Elena Vlas, împotriva deciziei Curții de Apel Comrat din 05 decembrie 2022.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Vladislav Gribincea

Judecători

Ghenadie Eremciuc

Lilia Roic-Botezatu